

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

Засідання однопрофільних кафедр з дисципліни "Соціальна фармація"

доц. **ВОЛКОВА Аліна Вікторівна**, завідувачка кафедри СФ
ас. **СУРІКОВА Ірина Олександрівна**, методист кафедри СФ

10 червня 2021 р.

**Досвід викладання
навчальної дисципліни
«Соціальна фармація»**

Зміст робочої програми з навчальної дисципліни «Соціальна фармація»

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи та напрями реалізації соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами.

Тема 1. Міжнародний досвід становлення та розвитку соціальної фармації	Історичні аспекти становлення та розвитку соціальної фармації. Соціальна фармація в Україні: виникнення, становлення та перспективи розвитку. Соціальна фармація як міждисциплінарна та міжгалузева наука. Взаємозв'язок соціальної фармації з іншими дисциплінами.
Тема 2. Концепція соціальної фармації як складової сучасного та ефективного фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я	Система охорони здоров'я як важлива складова соціальної сфери. Стратегія реформування охорони здоров'я в Україні. Характеристика фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я. Система індикаторів соціально-ефективного фармацевтичного забезпечення
Тема 3. Раціональна фармакотерапія як головний елемент ефективного та безпечного фармацевтичного забезпечення	Система раціонального використання ЛЗ: принципи, мета, завдання, функції, механізми регулювання та напрямки реалізації. Характеристика основних елементів стандартизації медичної та фарм. інформації. Фармацевтичне забезпечення паліативних хворих. Основні позитивні риси та проблемні питання фармацевтичного забезпечення паліативних хворих. Фармацевтичне забезпечення хворих на рідкісні (орфанні) захворювання. Особливості функціонування системи фарм. забезпечення соціально-незахищених верст населення.
Тема 4. Фармакоепідеміологія як складова соціальної фармації	Основи фармакоепідеміології: динаміка, тенденції. Фармакоепідеміологічні дослідження та показники. Організація системи статистики в охороні здоров'я України. Стан здоров'я населення та демографічні тенденції в Україні.
Тема 5. Соціально-ефективні механізми забезпечення доступності фармацевтичної допомоги населенню	Поняття доступності фармацевтичної допомоги населенню. Показники соціально-економічної доступності лікарських засобів населенню. Загальна організаційна структура системи реімбурсації та фармацевтичної допомоги населенню. Державні програми забезпечення доступності лікарських засобів в Україні. Система державних закупівель лікарських засобів. Порядок надання гуманітарної фармацевтичної допомоги населенню.

Зміст робочої програми з навчальної дисципліни «Соціальна фармація»

Змістовий модуль 2.

Морально-етичні та правові основи роботи фармацевтичних працівників. Правові основи та інформаційне забезпечення фармацевтичної діяльності

Тема 6. Управління якістю фармацевтичного забезпечення.	Сучасні міжнародні тенденції забезпечення безпеки та якості лікарських засобів. Система фармаконагляду в Україні. Негативні наслідки використання лікарських засобів: види, статус, реєстрація, контроль. Помилки пов'язані з лікарськими засобами під час надання фармацевтичної допомоги. Належна практика виписування рецептів: основні положення, структура, перспективи впровадження
Тема 7. Роль фармацевтичного працівника на сучасному етапі розвитку фармації в Україні.	Правове регулювання професійної діяльності фармацевтичних працівників. Професійна відповідальність фармацевтичних працівників. Професійний профіль у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я. Фармацевтична допомога, фармацевтична послуга як основні категорії фармацевтичного забезпечення населення під час роздрібної реалізації лікарських засобів. Конфлікт інтересів у здійсненні медичної та фармацевтичної діяльності. Стандарти якості фармацевтичних послуг
Тема 8. Сучасні інформаційні системи та інформатизація охорони здоров'я	Становлення система e-Health в Україні. Електронний документообіг в охороні здоров'я. Е-рецепт як елемент інформатизації фармацевтичної галузі: правовий статус, рівень впровадження, перспективи використання. Мобільні додатки на допомогу пацієнтів.
Тема 9. Світовий досвід реформування охорони здоров'я і фармації. Грамотність у питаннях здоров'я як один з ключових елементів міжнародної стратегії в охороні здоров'я.	Грамотність в питаннях охорони здоров'я: поняття, структура, загальні відомості. Фармацевтична грамотність. Підходи до медичної грамотності у країнах світу. Грамотність у питаннях здоров'я як одна з основних детермінант здоров'я. Формування здорового способу життя : міжнародний та національний досвід. Грамотність у питаннях здоров'я як важливий фактор у попередженні неінфекційних захворювань.

Викладання дисципліни «Соціальна фармація» в НФаУ

Мова навчання: українська, російська, англійська

Статус дисципліни: належить до циклу **обов'язкових** дисциплін

Навчальний обсяг дисципліни:

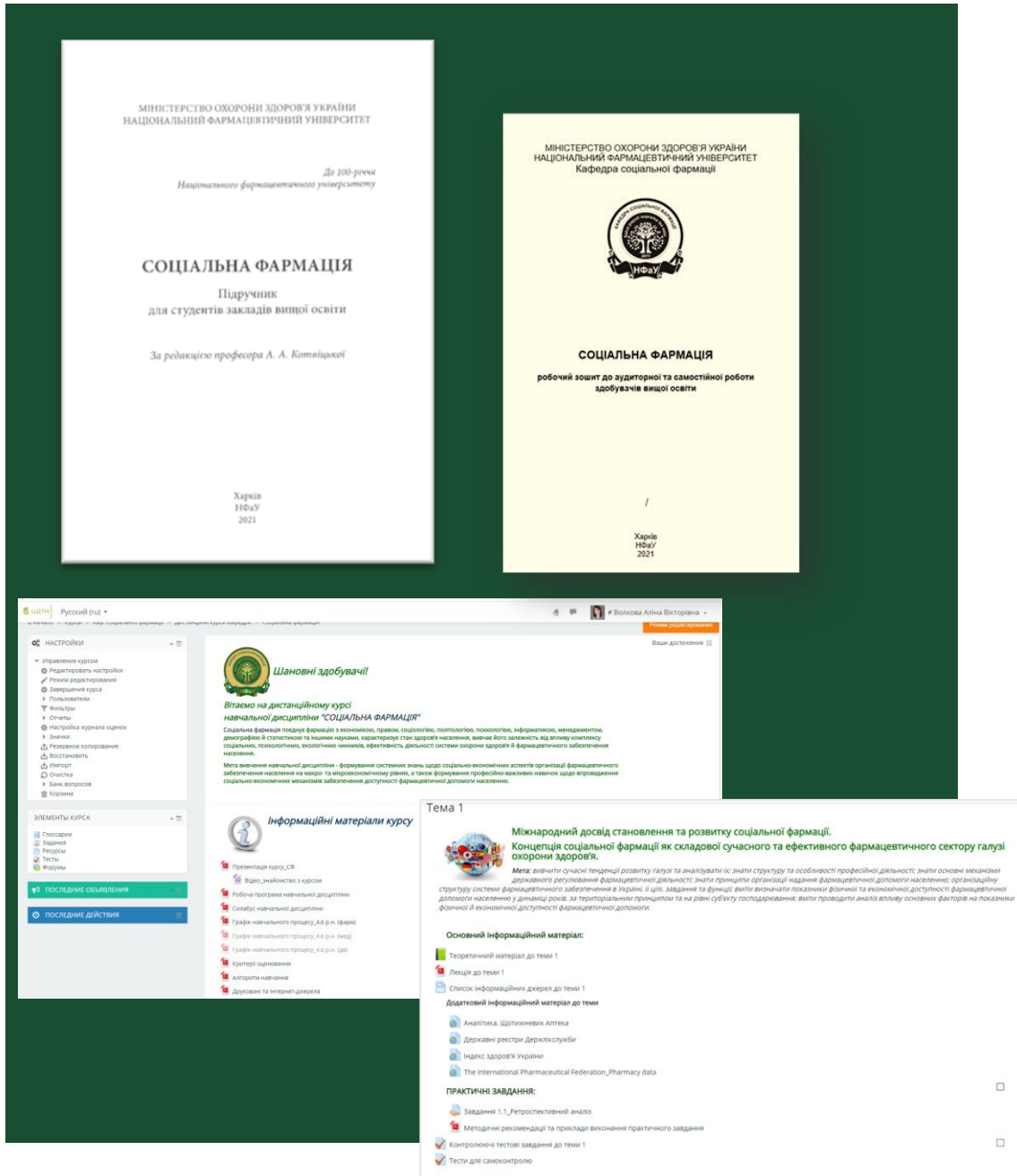
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин: Загальна	90	
Лекцій	10	6
Практичних занять	30	12
Самостійна робота	50	72

Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Соціальна фармація»

Соціальна фармація : підручник для студ. закл. вищ. освіти / А.А. Котвіцька, А. В. Волкова, І. В. Кубарева та ін.; за ред. А. А. Котвіцької – Х.: НФаУ, 2021. – 220 с.;

Соціальна фармація: робочий зошит до аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти / А.А. Котвіцька, та ін.– Х. : НФаУ, 2021. – 70 с.

Дистанційний курс для студентів заочної (дистанційної) форми навчання

Структура практичного заняття

1. Закріплення теоретичного матеріалу з теми

Завдання 1

Дайте характеристику організаційної структури системи публічних закупівель ЛЗ та МВ. Відповідь наведіть на рис. 2.

Рис.2. Організаційна структура системи публічних закупівель ЛЗ та МВ

Завдання 1

Встановіть відповідність між назвою терміну (1-7) та його змістом (А-3):

Назва терміну		Зміст терміну	
1	Рациональне використання ЛЗ	А	полягає в тому, що діяльність, можливості та наявні ресурси зацікавлених сторін у системі ОЗ вирівнюються, щоб забезпечити пацієнтам можливість отримувати необхідні (основні) ЛЗ у потрібний час, використовувати їх належним чином, з користю для пацієнтів
2	Галузевий стандарт у сфері ОЗ	Б	перелік ефективних, безпечних, фармакоекономічно обґрунтованих ЛЗ, які необхідні для забезпечення надання медичної та фармацевтичної допомоги населенню за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів
3	Відповідальне використання ЛЗ	В	це застосування ЛЗ, які відповідають їх клінічним потребам, у дозах, що відповідають їх індивідуальним потребам, протягом достатнього періоду часу, за найнижчою вартістю для пацієнтів і суспільства. При цьому ЛЗ повинні бути належної якості, фізично та економічно доступні для пацієнтів і суспільства.
4	Орфанні захворювання	Г	комплекс заходів, із застосування мультидисциплінарного підходу, які спрямовано на полегшення фізичних та емоційних страждань паліативних пацієнтів, а також на надання психосоціальної і моральної підтримки членам їх сімей.

Структура практичного заняття

2. Робота з інформаційними джерелами та аналіз даних

Завдання 2

З метою співставлення даних про споживання ЛЗ у різних країнах світу було розроблено нову одиницю виміру – DDD (defined daily dose) та прийнято уніфіковану класифікаційну систему – ATC (Anatomical Therapeutic Chemical classification system). Визначте ATC-коди та DDD для окремих ЛЗ використовуючи дані сайту ВООЗ – https://www.whooc.no/atc_ddd_index/, доповніть табл. 3.1.

Таблиця 3.1

ATC-коди та DDD для лікарських препаратів

Назва ЛП (МНН)	ATC-код	DDD
Атровастатин		
Сальметерол		
Периндоприл		
Омепразол		
Іматиніб		
Триметазидин		
Еритропоетин		
Еналаприл		
Метопролол		
Метформін		

Завдання 5

Обчисліть показник розповсюдженості побічних реакцій ЛЗ серед випадків захворювань. Для розрахунків використайте дані, наведені у таблиці 2. Кількість жителів України станом на 1.01.2020 р. склала 41 902 416 чоловік. Зробіть аргументовані висновки щодо частоти побічних реакцій.

Таблиця 2

Співвідношення показників поширеності хвороб за окремими класами з кількістю випадків побічних реакцій

Назва хвороб, відповідно до МКХ	Поширеність хвороб на 100 тис. населення	Абсолютна кількість випадків ПР	Випадків ПР на 100 тис. населення	Розповсюдженість ПР серед випадків захворювань
Деякі інфекційні та паразитарні захворювання	4675	11431		
Хвороби системи кровообігу	729	3035		
Хвороби нервової системи	1739	371		
Хвороби системи дихання	88082	2971		
Хвороби органів травлення	4540	896		
Хвороби сечостатевої системи	2458	685		
Новоутворення	330	180		
Розлади психіки та поведінки	381	706		
Хвороби шкіри та підшкірної клітковини	6533	232		

Критерії оцінювання частоти побічних реакцій:

понад 10% - трапляються дуже часто, вимагають або / або:

Структура практичного заняття

3. Ситуаційні та дискусійні завдання

Завдання 6

У ході здійснення фармацевтичної допомоги пацієнтові трапляються непоодинокі випадки ліко-пов'язаних помилок. Визначте етапи, на яких можуть траплятися наведені категорії ліко-пов'язаних помилок та укажіть можливі причини їх виникнення.

Категорія Л-ПП	Етап фармако-терапії	Можливі причини виникнення
Помилковий відпуск ЛЗ з невідповідною фармакологічною дією	В	Співзвучність торговельної назви ЛЗ
Неналежне дублювання терапевтичної групи або активного інгредієнту		
Відсутність фармакотерапевтичного ефекту в зв'язку з неналежним зберіганням ЛЗ		
Відсутність фармакотерапевтичного ефекту в зв'язку з недотриманням належного режиму прийому		
Відмова у використанні призначеного ЛЗ		

Завдання 6

Використання антидепресантів (у DDD на 1000 жителів) і витрати на них підвищувалися протягом як мінімум 5 останніх років. Які види даних вам знадобляться, щоб з'ясувати причини цих змін і визначити, що лежить в їх основі - позитивні чи негативні результати лікування?

Відповідь:

- _____

- _____

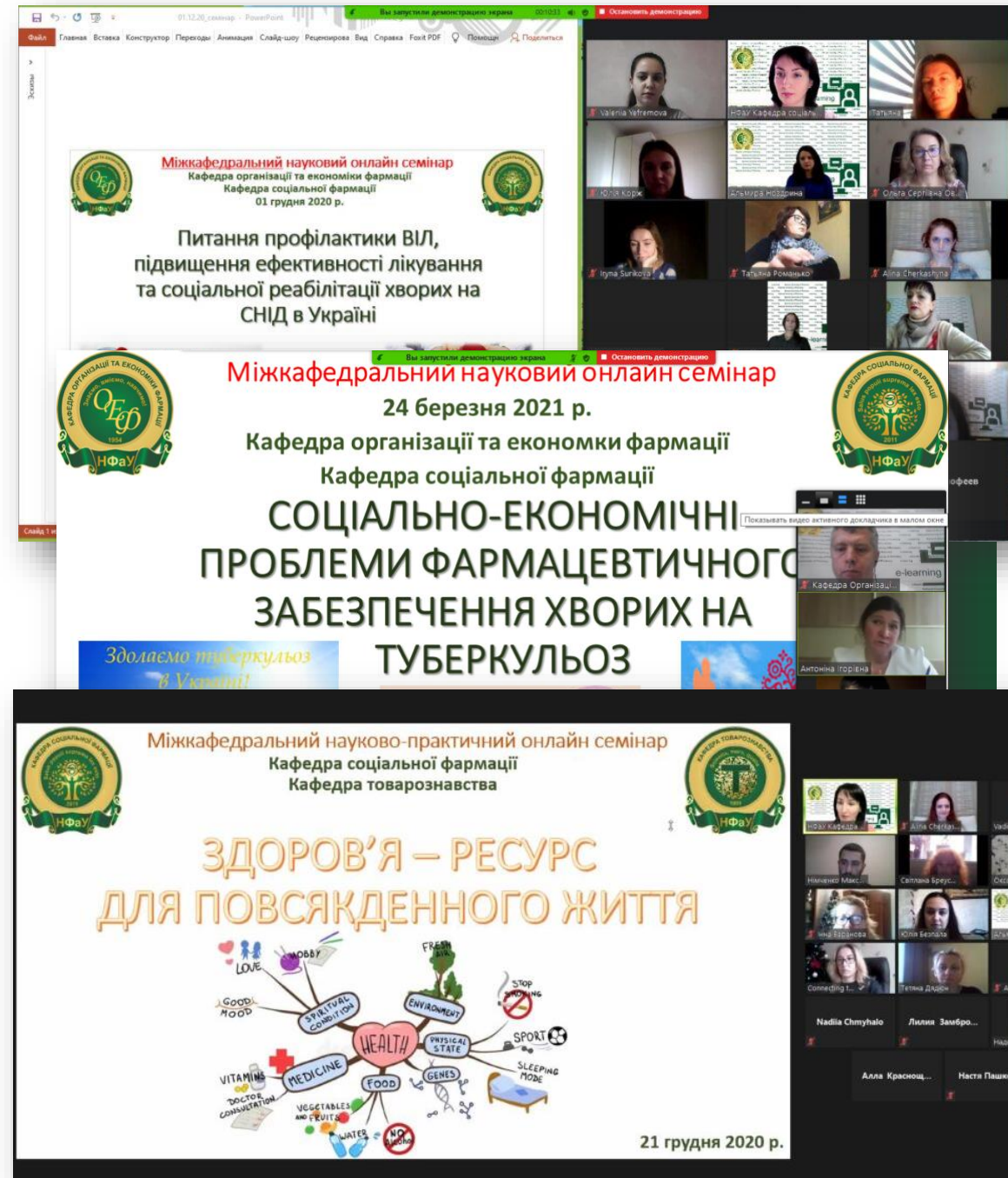
- _____

- _____

Стратегічний напрямок розвитку Соціальної фармації (науковий аспект)

Проведення міжкафедральних науково-практичних семінарів

- Питання профілактики ВІЛ, підвищення ефективності лікування та соціальної реабілітації хворих на СНІД в Україні,
1 грудня 2020 р.
- Здоров'я – ресурс для повсякденного життя,
21 грудня 2020 р.
- Соціально-економічні проблеми фармацевтичного забезпечення хворих на туберкульоз,
24 березня 2021 р.

Стратегічний напрямок розвитку Соціальної фармації (науковий аспект)

2 жовтня 2020 р. відбувся
захист дисертації **Сурікової Ірини Олександрівни**
під керівництвом ректора НФаУ,
професора **Алли Анатоліївни Котвіцької**

Тема дисертаційних досліджень:

**«Наукове обґрунтування сучасних
принципів соціальної фармації
в реформуванні охорони здоров'я»**

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Національний фармацевтичний університет
вул. Пушкінська, 53, м. Харків, 61002

E-mail: mail@nuph.edu.ua
<https://nuph.edu.ua>